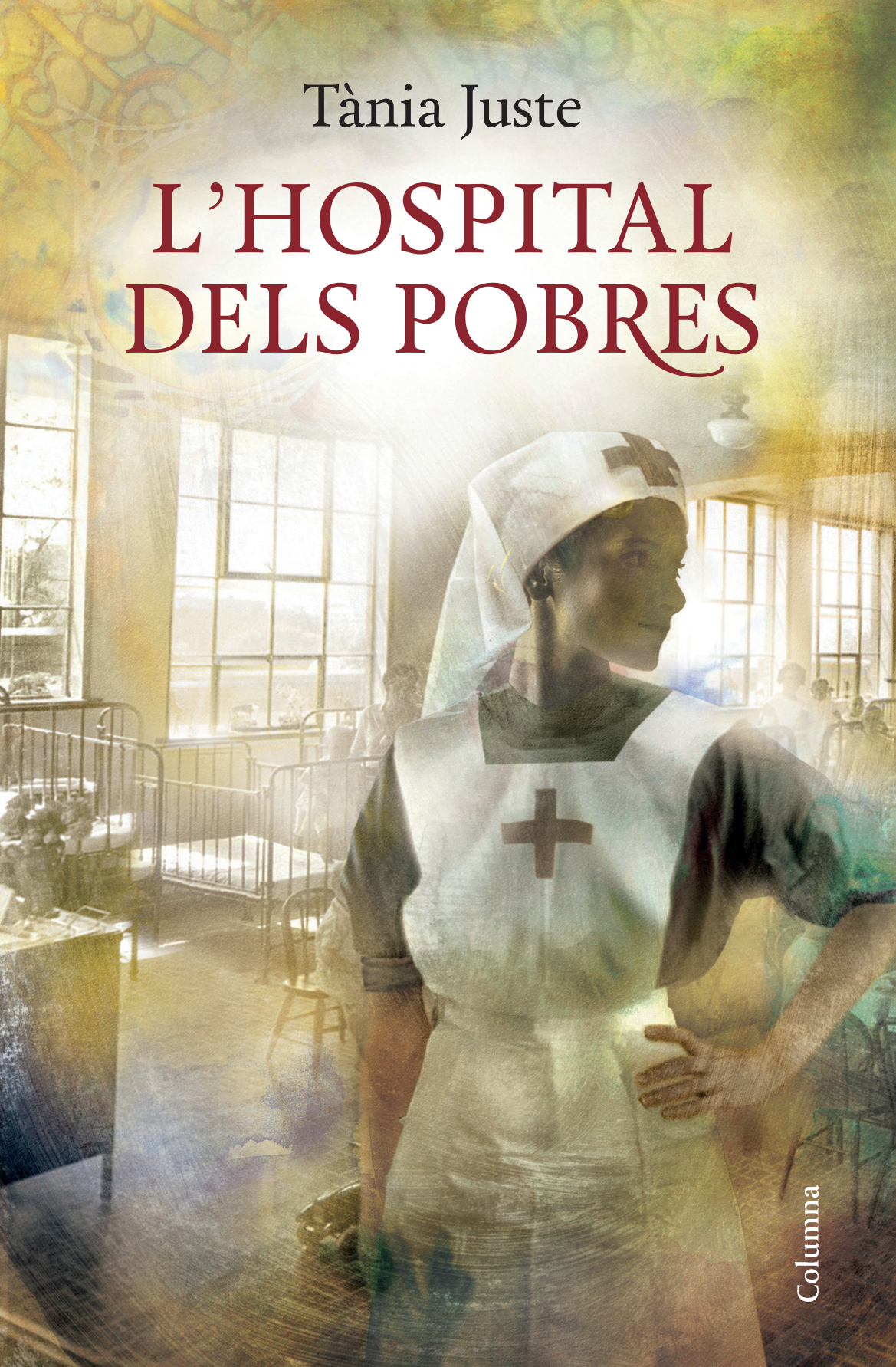

Tània Juste

L'HOSPITAL DELS POBRES

Columna

TÀNIA JUSTE

L'HOSPITAL DELS POBRES

Columna

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

PRIMERA EDICIÓ: NOVEMBRE DEL 2014

© TÀNIA JUSTE, 2014

© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

CARRER PEDRO I PONS, 9-11, 11A PLANTA - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-1903-1

DIPÒSIT LEGAL: B. 21.477-2014

FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.

CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA

IMPRÈS A: ROMANYÀ VALLS

www.columnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

La germana tornera feia esforços per sortir del son on s'anava ficant a poc a poc. Feia tot just dues hores que s'havia assegut a la cadira que, amb molta cura, havia col·locat prop del torn, no fos cas que li deixessin en la seva primera nit de guàrdia una criatura i no se n'adonés.

Quan el portal de l'asil del carrer Ramelleres havia quedat tancat aquell dijous en fer-se fosc, la mare superiora se li havia acostat per advertir-la: res de dormir. Una capcinada i podries perdre de vista la teva responsabilitat d'aquesta nit. L'havia mirat amb aquells ulls que tantes vegades l'havien amonestat, en el seu primer any a la Maternitat, però aquella nit era ben diferent. Ara els ulls li deien: confio en tu, ja estàs preparada.

És per això que, tot i sabent que les germanes més experimentades no s'estaven de fer alguna capcinada durant les seves guàrdies al torn, ella no volia pas arriscar-se. A partir d'aquella nit es convertia en la tornera més jove que havia tingut la Casa de Maternitat.

Però dues hores sense moure's, en una persona inquieta, era molta estona. Primer havia caminat una mica

amunt i avall, amunt i avall; després s'havia estat dreta una estona, recolzada a la paret, i finalment havia arrambat una cadira al costat del torn per descansar una mica i alhora poder percebre qualsevol soroll que vingués del carrer.

Devien ser vora les tres de la matinada quan la germana va sentir unes passes. Semblaven haver-se aturat just a l'altra banda del mur que separava l'asil del carrer Rame-lles. Ara ja no sentia res. Tot era silenci. Al lluny, un gos que bordava, res més. Potser m'ho he imaginat, potser les passes eren dintre el meu somni. Però aleshores va sentir clarament una fregadissa de faldilles. Algú sanglotava. I just en aquell moment, l'esclat d'un plor de nadó. Sí, no hi havia cap dubte: la germana va mirar cap al torn per si hi havia cap moviment. De moment, el torn no girava. Es va posar dempeus i va afinar l'oïda per endevinar què succeïa, exactament, a l'altra banda del mur. Una dona plorava i un nadó la secundava amb aquell neguit propi d'un animaló famolenc. La situació s'allargava i la germana va tensar el cos. Des del primer plor, que tenia la mirada fixada en l'aparell giratori encaixat al mur, una mena de tambor on —segons tot semblava indicar— estaven a punt de dipositar un nadó. El torn giraria i la campaneta sonaria per avisar les germanes que a la Casa de Maternitat hi havien deixat un nou expòsit, un nen sense pare ni mare que calia pujar en aquest món. La mare no seria vista per la germana tornera en cap moment perquè el mur les separava. Només la pobra bestiola —un altre fill il·legítim— es faria visible un cop la mare girés el tambor.

La germana sabia que allò succeïa cada dia, que les seves companyes recollien tots aquells nadons que omplien després les sales de lactància i de desmamats de l'asil.

Però aquest era el seu primer nadó, el primer que li exposaven a ella i del qual s'hauria de fer càrrec fins que, l'endemà, en pogués donar notícia a la mare superiora. Finalment el torn va començar a girar, a poc a poc, indecís. La germana va veure la carona rogenca, les petites manetes alçades amb els dits ben encongits que sobresortien de l'embolcall de roba. Només podia tenir dies, aquella bestiola! La campaneta no va arribar a sonar perquè la germana, sense pensar-s'ho, va alçar la veu perquè traspassés el mur fins al carrer:

—Ja el tinc! Que Déu tingui misericòrdia de tu.

Es va sentir un sanglot ofegat, un fregar de faldilles i unes passes que s'allunyaven.

La germana va recollir el nadó i el va portar a dintre l'asil. A la sala de prevenció hi va trobar la dida de torn, que li va agafar el nen de les mans. Amb moviments àgils, el va desembolicar d'aquell farcell de robes prou netes per ser un expòsit i li va començar a donar el xarop. Les normes eren estrictes i per molt que el nadó plorés, la dida no podia acostar-li el pit fins que el metge l'hagués examinat.

Amb la primera llum de l'albada va arribar el capellà de l'asil. En veure el nouvingut va esbufegar i va demanar a la germana, de manera mecànica, si l'havien deixat amb alguna nota o pertinença.

—Una capseta de fusta amb una fotografia a dintre d'un infant muntat dalt d'un cavall de cartró. I un paper a part on hi posa «Lluís» —va respondre la germana, que, tot i que el nadó havia dormit plàcidament després del xarop, no se n'havia separat ni un instant.

El capellà va assentir en silenci, i aleshores va procedir a batejar el nounat:

—Li posarem Lluís, tal com ens han deixat escrit —va començar a dir.

Aleshores va repassar el santoral, buscant aquells dos altres noms que al nen li farien de cognoms. Es va decidir per Amadeu i per Julià, i va fer-los anotar, així, al llibre de registres: el secretari va anotar el número d'ordre, els noms escollits, el sexe, l'hora i el dia d'ingrés, així com la descripció de les robes amb les quals havia estat entregat a l'asil. La capseta de fusta amb la fotografia d'un infant en el seu interior va quedar guardada en un registre a part.

La dida li va donar el pit i el nadó s'hi va agafar amb força, obrint a poc a poc les manetes que feia estona havien estat només dos punys. El pit li anava amunt i avall, amunt i avall mentre succionava el mugró de la dida amb avidesa, i la germana no es va poder estar de sentir-se'n una mica orgullosa, com si el fêt que el nen semblés sa i mengés com calia fos, d'alguna manera, gràcies al seu bon procedir. Amb un moviment distret, li va ajustar el segell de plom que abans li havia posat a la faixa, una medalleta amb l'any i número de lliurament que sempre més hauria de dur a sobre.

1899
Abans de Nadal

El fred intens de desembre ja feia dies que es deixava sentir als carrers de Barcelona, però a casa el doctor Rovira més aviat hi feia calor. La seva esposa, sempre una mica delicada, fredolica de mena, insistia a tenir totes les habitacions força caldejades. En Darius Rovira sovint es queixava d'aquell fet i, disgustat, de mal humor, manava al servei d'obrir les finestres una mica i deixar passar l'aire fresc del carrer. Però aquell mes de desembre el doctor callava i aguantava, perquè la família sencera estava d'enhorabona amb el naixement de la nena.

En Darius s'havia llevat a l'hora de sempre, havia estat revisant històries clíniques a la seva consulta particular i ara acabava de dinar al menjador de casa, acompanyat de l'Eulàlia. Feia tot just dos dies que ella havia reprès el costum de menjar a taula amb el seu marit, després d'haver fet els dies de llit prescriptius. El doctor no deia res, perquè al migdia no li agradava parlar gaire. A més, llegia el diari. A estones el deixava a un costat i xarrupava el cafè fumejant que la minyona li servia sempre després de les postres, quan a la tarda tenia visita a l'hospital. Ales-

hores en Darius Rovira aprofitava per llançar alguna miradeta breu a la dona, i ella somreia. Et trobes bé, oi?, li preguntava ell, més com a metge que com a espòs. I tot seguit tornava a agafar el diari i en reprenia la lectura. L'Eulàlia observava les tovalles blanques, el menjar ben disposat, el bol de fruita encara a taula. Frisava per tornar al costat de la seva nena acabada de néixer, que ara era amb la dida, i observar aquelles galtones rosades —que n'era de bonica!—, però en comptes d'això agafava la seva tassa d'herbes i en bevia a petites xarrupades. Observava el tros de cap del seu home, que sobresortia per damunt del diari i, de tant en tant, llambregava cap al gran finestral de la tribuna, que, a manera de privilegiada llotja, donava a la rambla de Catalunya cantonada amb València. Comptava, aleshores, els dies que li faltaven per poder tornar a sortir a passejar.

Quan el rellotge del menjador va tocar dos quarts de tres, el doctor Rovira va tancar el diari i el va deixar plegat, damunt la taula. Es va aixecar tot estirant-se bé les arrugues que pogués haver-hi en el seu vestit i es va ajustar amb precisió el coll de la camisa. Va fer unes passes fins on estava asseguda l'Eulàlia, va inclinar-se lleugerament i li va fer un petó, gairebé imperceptible, al front. L'Eulàlia va tancar els ulls i va fer un sospir. En Darius va dir-li, en to impacient:

—Digues a l'Antonio que prepari el carruatge.

Mentre l'Eulàlia tocava la campaneta per avisar el xofer, el doctor Rovira es va dirigir a la seva habitació —la d'un sol llit, al costat de la que havia compartit fins llavors amb la seva esposa i a la qual s'havia traslladat amb motiu del naixement de la filla. Va obrir la porta de l'armari per mirar-se al mirall de cos sencer i va donar una darrera ullada al seu aspecte abans de marxar a treballar. A l'Hos-

pital de la Santa Creu, d'on en Darius Rovira era metge numerari des de feia uns quants anys, a banda d'alguna sala de malalts distingits —aquells que podien pagar-se l'estada i gaudir, en conseqüència, d'un tracte preferent—, pràcticament tots els llits estaven ocupats per malalts pobres, indigents, prostitutes i miserables de tota mena amb una història sempre trista i malaurada al darrere. Homes, dones i nens que, almenys els dies o setmanes d'hospitalització, podien menjar calent. De vegades, només aquest fet i el de treure'ls la brutícia acumulada, els polls i la sarna, ja els permetia marxar a casa en un estat infinitament millorat. Tornaven a recaure temps després, en tornar a la fàbrica mal ventilada, al forat insalubre on vivien, a la vida que no era vida sinó supervivència pura per a certes capes de la societat. El doctor Rovira, tot i tractar amb aquesta immundícia de gent que l'esperava cada tarda a l'hospital, gemegant i observant atemorits el desfilar de metges i germanes hospitalàries, tenia per norma no descuidar el seu aspecte, sempre impecable, ja que aquella era la seva manera de ser, la seva carta de presentació en els millors cercles i els pitjors de la ciutat. Davant del mirall, va gaudir durant uns instants amb la imatge que li retornava: un home alt, de faccions anguloses que li conferien un perfil noble, la barba ben retallada, les espatlles ni massa amples ni massa estretes, uns cabells negres i lluentos que, pentinats cap enrere, el feien elegant i summament atractiu. Als ulls de tothom, en Darius Rovira era el metge més ben plantat de Barcelona i ell n'era prou conscient. Es va arreglar el nus de la corbata igual que si anés a rebre la més rica dama de les que visitava en el seu consultori privat i, finalment, va sortir al passadís. Va recórrer els pocs metres que el separaven de la sala de jocs. Sabia que allà hi trobaria el seu fill gran, en Llorenç,

a punt de començar la lliçó de la tarda amb el mestre Ripoll. L'any següent el noi aniria als Jesuïtes de Sarrià, com tots els fills de casa bona de Barcelona, i el pare estaria pendent que el nen ho donés tot de si mateix per tal que, un bon dia, arribés a ser un metge tan conegut i respectat com ell.

Va obrir la porta de la sala d'estudi només una mica, per observar el que a dintre hi passava, i va veure com el petit Llorenç agafava un llibre amb il·lustracions de la mà del mestre. Estaven a punt de començar la lectura i, malgrat que a en Darius li agradava comprovar com el seu fill ja apuntava bones aptituds, no volia fer tard a l'hospital.

—Me'n vaig —va dir en comptes de bona tarda. Al mestre ja l'havia vist al matí, però a en Llorenç encara no. Al nen l'enviaven a dinar a la cuina i el feien estar molt callat si es movia pel pis, no fos cas que despertés la germana acabada de néixer. Quan en Llorenç va veure el pare, va apartar els ulls d'una il·lustració i se'l va quedar mirant, sense moure's de la cadira. El mestre li va donar una discreta empenta i aleshores es va aixecar. Es va apropar al pare i va besar-li la mà. En Darius va mirar el seu fill i després el mestre Ripoll. Va fer un gest d'aprovació al mestre, i va marxar. De camí cap al rebedor, va passar pel davant de l'habitació on la dida s'estava amb la petita Aurora. Va pensar d'aturar-s'hi i admirar un cop més aquella preciositat que havia sabut fer. Però s'ho va repensar: detestava arribar tard. L'Eulàlia era a la porta, aguantant-li l'abric amb una mà i el barret de copa amb l'altra. Només els senyors doctors i una espècie superior d'homes lluien aquell barret a la ciutat. Ell es va posar l'abric primer i tot seguit va agafar el barret a la dona, per ajustar-se'l al cap amb moviments precisos. Es va cordar només els dos primers botons de l'abric i després d'agafar

el bastó d'empunyadura daurada, es va acomiadar amb un gest ràpid i fugisser. Va sortir.

Només un tram d'escalas separava el pis principal dels Rovira del carrer. Allà hi va trobar l'Antonio, llest a dalt del carruatge, amb les brides ben tibades en el morro del cavall negre. La bèstia, una euga de bona raça recentment adquirida, esdevenia un senyal més, inequívoc, del bon gust del seu propietari.

El carruatge va iniciar la marxa carrer avall, i en Darius Rovira es va dedicar a observar el tràfec de gent que es movia pertot arreu. Al bell mig de la rambla de Catalunya, les dones pageses, amb els seus mocadors foscos al cap, havien omplert la meitat de la vorera amb els exemplars més diversos de galls, gallines i pollastres, tots ben arreglats. Les bèsties s'estaven al damunt de la palla mentre els primers clients de la tarda es passejaven amb ull crític i exigent, buscant la peça més adequada per esdevenir el plat més preuat de la taula de Nadal. Falten pocs dies, es va dir el doctor amb un cert disgust, perquè les festes de Nadal l'avorrien solemnement. Tota la casa se'ls omplia aquells dies de la parentela de l'Eulàlia: les ties, les nebodes, gairebé tot dones que envaïen el seu espai amb la seva xerrameca femenina i fútil. L'única tarda agradable de totes les festes per al senyor de la casa era la de Sant Esteve, perquè aleshores se'ls ajuntava el doctor Robert. El mestre a qui en Darius devia tot el que tenia acudia a casa seva acompanyat aquell dia de les seves filles, tot exercint de bon padrí de l'Eulàlia, aguantant amb molta més paciència que ell tot el reguitzell de parentes que acudien al dinar.

Seguint el descens cap a l'Hospital de la Santa Creu,

el doctor Rovira observava el mateix de qualsevol tarda de dimecres d'hivern: les criades amb davantal blanc carregant cistells, anant d'una banda a l'altra, mainaderes amb criatures penjades d'un braç o bé dintre el cotxet, un formiguer de mossos amb bata grisa o marró, venedors ambulants de tota mena i, enmig de tot allò, alguns senyors clavant el bastó a l'empedrat, dirigint-se amb pas ferm cap a algun lloc probablement important. Els marrecs corrien d'un costat a l'altre, creuant perillosament el carrer per davant dels carruatges o jugant a perseguir-los al costat, tan a prop de les rodes que en Darius podia sentir com l'Antonio els llançava contundents reprimen-des. Passada la plaça de Catalunya, de seguida van aparèixer les floristes, amb les seves parades plenes de verd i de color, assegudes a l'espera del client de la tarda que no trigaria a arribar. A la dreta, una mica més avall del carrer de l'Hospital, s'intuïa el tràfec diari del mercat de la Boqueria, un mercat flanquejat per les bèsties mortes exposades a primera línia, amb el coll penjant, que molts comerços col·locaven allà com a reclam per a la clientela. Just en el punt en què l'Antonio va fer girar el cavall amb un cop de fuet cap al carrer de l'Hospital, la imatge de més avall de la Rambla se li va aparèixer nítidament a en Darius per la finestra: mariners a dojo que pujaven des del port, amb el seu aspecte brut i deplorable, endinsant-se per l'entramat de carrers estrets a dreta i esquerra. Ho havia llegit al diari, la gent ho comentava ja. En Darius va fer un gest de disgust en veure aquells *repatriados* de la guerra de Cuba que havien anat a parar a la ciutat. Com dimonis els atendrem, si els llits de la Santa Creu ja són plens a vessar? El vell edifici del carrer de l'Hospital, que des de feia segles atenia els pobres de la ciutat, no donaria l'abast amb tanta misèria si no feien alguna cosa per am-

pliar-lo o traslladaven els seus malalts a algun lloc més adient.

Al pati de la Santa Creu, els estudiants de medicina la feien petar mentre esperaven l'arribada del doctor. Un grup més agosarat s'havia acostat a unes modistes que, en creuar el pati de l'hospital per anar a la feina, s'havien deixat afalagar i havien somrigut descaradament en resposta a les bromes dels estudiants. Ara xerraven amb uns quants d'ells, sense cap pressa ni temor aparent d'arribar tard a la feina. Els nois treien pit i es donaven aires davant d'elles com si ja fossin doctors llicenciats; elles, a estones, es xiuxiuejaven secrets a l'orella i esclataven tot seguit en rialles. Amb aquest joc encenien aviat les esperances dels nois, però la festa s'acabava sobtadament quan el bidell de l'hospital feia sonar la campaneta que anunciava l'arribada del doctor.

—El senyor doctor Rovira! —va cridar, aquella tarda, a ple pulmó.

I les modistes es van tornar invisibles. Els estudiants concentrats al pati de la Santa Creu van deixar-les plantades per afanyar-se al peu de l'escala de pedra que pujava a l'ala de ponent. Allà van rebre el senyor doctor i van pujar amb ell cap al departament de dones de medicina general. El doctor Rovira passaria visita a les seves malaltes de la gran sala de Santa Eulàlia, i la trentena d'alumnes miraria de situar-se en la millor posició, per seguir ben de prop cada moviment i explicació del mestre. En Darius Rovira va pujar les escales de pedra a poc a poc, demostrant-se una mica en el seu ascens, ja que no hi havia cosa que li agradés més que allargar aquell moment de la tarda. Sentia les mirades dels joves alumnes sobre les seves espatlles, intuïa en les seves ninetes aquell punt d'enlluernament, de profunda admiració, de respecte per la seva

figura. Ser metge numerari de l'Hospital de la Santa Creu era motiu d'orgull per a qualsevol membre de la professió. No hi havia metge amb tal distinció que no tingués penjada una placa a l'entrada del seu consultori particular que donés fe de tan estimat honor. Malgrat que havien transcorregut ja molts anys, en Darius Rovira sempre recordava aquell pati de l'hospital com l'indret on havia decidit fer-se metge: acabat d'arribar del poble, el pati de la Santa Creu havia estat l'escenari de nombroses tardes en què, assegut a prop de la majestuosa columna salomònica amb el símbol que donava nom a l'hospital, assistia a l'entrada de les grans eminències mèdiques del moment. Eren els seus anys de batxiller en què, a excepció d'en Mateu Borrell —un infeliç provinent del seu mateix poble—, no coneixia ningú més a la ciutat. Feia poc que havia quedat orfe de pares a causa de l'epidèmia de còlera que havia arrasat viles i ciutats. Amb els pocs diners heretats i un poderós afany d'esdevenir algú, s'havia instal·lat a Barcelona. Les modestes condicions en les quals havia viscut formaven part d'aquells aspectes completament esborrats del seu passat, com també en Mateu Borrell, un cràpula al cap i a la fi que només l'havia mal influït i del qual havia fet bé d'apartar-se, com de tot allò que fins aleshores havia conegut. El jove Darius, a diferència d'ell, era un clar aspirant a ser algú important. Es va pagar els estudis de medicina amb l'ajut dels diners heretats dels pares i una feina esporàdica de vigilant. Durant aquells anys inicials, assegut tot sovint en un banc del pati de l'hospital que tothom travessava per anar a treballar, ell havia començat a dibuixar el seu futur. Sempre que arribava un senyor doctor, tothom corria, tothom el seguia, tothom li prestava una devoció que a en Darius el tenia enlluernat. No li va costar arribar a la conclusió que, sen-

se cap mena de dubte, si volia ser algú important en aquella ciutat, si volia formar part d'aquella societat infranquejable, d'aquella classe superior d'homes als quals aleshores encara no tenia accés, el camí no podia ser un altre que esdevenir doctor.

Els estudiants van pujar l'escala de l'ala de ponent en un silenci respectuós, només trencat pel feble murmur d'algun agosarat. En arribar a dalt de tot, la comitiva es va dirigir cap als llits de les malaltes de la gran sala de Santa Eulàlia, avançant pel passadís central que separava les dues fileres de llits a banda i banda, sota els enormes arcs de pedra que formaven el sostre d'aquell espai de dolor i de malaltia. Massa llits, es lamentava sempre en Darius, quan caminava fins a les seves pacients. El vell casalot no era apte per absorbir la quantitat de misèria i malaltia d'una ciutat que havia crescut desmesuradament en el darrer segle. Tothom sabia que alguna solució caldria trobar, malgrat que amb prou feines hi havia diners per assumir la situació actual.

Una germana de l'hospital estava preparada als peus del primer llit que el senyor doctor visitaria, juntament amb el metge ajudant, un llicenciat avantatjat que havia entrat sota la tutela del doctor. La germana sostenia una palmatòria amb la mà, que il·luminava una mica més la zona on ella es trobava. En Darius s'hi va acostar i amb un simple moviment de cap va donar el metge ajudant per saludat. Li va dir:

—Procedeixi.

I ell va presentar-li el cas de la malalta que jeia esporuguida al llit.

—Dona de quaranta-sis anys, ingressada de matinada amb falta visible d'aire i caminant dificultosament. Rea-litzada la primera exploració al dispensari, se li ha detectat

certa inflor de les cames i de l'abdomen. Possible diagnòstic —va apuntar l'ajudant en un to ple de prudència—, insuficiència mitral.

El metge ajudant va afegir alguna precisió més al seu relat mentre les mirades dels estudiants saltaven d'ell al mestre i del mestre a la malalta. En Darius Rovira mantenia una mà recolzada en el capçal del llit, escoltava silenciosos l'ajudant mentre amb la vista repassava l'aspecte general de la pacient. La seva mirada era penetrant, analítica, tan minuciosa com freda i desproveïda de tot afecte. Va iniciar l'exploració del cos, assistit eficientment per la germana, que il·luminava amb la palmatòria aquelles parts que el senyor doctor observava i palpava. Les seves mans van detectar de seguida la inflor del fetge, i amb la tècnica de la percussió no va fer més que confirmar-ho. Fent ús del seu estetoscopi, va indicar als assistents el pols ràpid i irregular de la pacient, afirmant sense cap mena de dubte l'existència d'un buf cardíac.

—Insuficiència mitral —va expressar en Darius, davant tot l'auditori d'alumnes, confirmant el diagnòstic apuntat pel metge ajudant, el qual no va poder amagar la satisfacció que sentia d'haver-ho encertat. Sabia que, només amb una trajectòria impecable, un aconseguia mantenir-se al costat de l'il·lustre mentor.

En Darius Rovira va donar les indicacions necessàries per al tractament d'aquella malalta encarregant al farmacèutic un preparat de «digitalis» —que ajudaria a disminuir-li la freqüència cardíaca—, fer una sagnia de dotze unces —per extraure així la sang necessària de la pacient— i aplicar ventoses en cames i abdomen, i alhora sangoneres, un mètode força recent per ajudar a treure el líquid del cos en un cas com aquell.

Seguidament van passar al llit del costat, un cas de

bronquitis inequívoc, amb símptomes de febre alta, tos amb mucositat, manca d'aire i tota una llista de mancances pròpies del lloc on la malalta devia viure i treballar. Al pas del doctor per cada llit, la germana l'il·luminava i, en certs casos, també reprenia la pacient si es posava massa nerviosa i no deixava fer al senyor doctor. En Darius les observava, palpava aquells cossos amb moviments precisos i ben estudiats; els seus silencis indicaven que estava pensant, valorant, abans del diagnòstic. No es podia negar que el doctor Rovira era un bon clínic, malgrat la poca empatia humana que demostrava amb les malaltes. El seu bon aspecte imposava, parlava d'higiene, de neteja, de classe alta i de bon gust a unes miserables que res a veure tenien amb les grans dames del seu consultori privat. El tracte també era molt diferent: si a les seves pacients distingides les explorava amb grans miraments, a aquelles que acudien als seus llits de la Santa Creu les palpava i les auscultava sense prèvia preparació del terreny. De vegades els feia preguntes, i si la pacient divagava més del compte, en Darius tallava l'explicació perquè la trobava del tot irrellevant. El temps del senyor doctor és curt i molt preuat —xiuxiuejava la germana a l'orella de la malalta—, sigues breu i només contesta allò que et demana. Si el punt fort d'un cirurgià havia de ser, per força, la precisió en la mà, en la feina del metge internista destacava l'ull clínic, la capacitat de veure allò que els altres, a simple vista, no veien.

La visita del doctor Rovira tenia fama de ràpida i breu entre els estudiants. Un cop finalitzada, tots van concentrar-se novament al pati de l'hospital per intercanviar impressions. Les classes a la facultat donaven la teoria necessària, però no hi havia res millor per als aspirants a doctor que el regust que deixaven les lliçons clíniques a l'hospi-

tal. Allà tocaven més que mai allò que voldrien ser, d'aquí a uns anys, i els feia encendre la seva vivacitat a base de comentaris sobre aquells que els ensenyaven l'ofici. Un altre cop al costat de la creu barroca, sense les modistes com a distracció, els estudiants van començar a comentar l'elegància d'en Darius Rovira. Sempre hi havia algú que s'enlluernava amb les seves sabates ben enllustrades, el nus perfecte de la seva corbata, l'aire de distinció que no tots els metges il·lustres posseïen. Tanmateix, n'hi havia d'altres que no donaven la més mínima importància a aquest fet, ja que pensaven que l'aspecte físic no era gens rellevant a l'hora d'esdevenir un bon clínic. De tota manera, quan es tractava del doctor Rovira, la conversa sempre acabava derivant en allò que donava més fama a aquest metge: el fet que es tractava d'un dels deixebles favorits del doctor Robert. A ningú se li escapava que estava casat amb la seva fillola, i que potser això havia influït en la seva escalada al poder, però no tots pensaven així.

—Té un ull clínic inqüestionable —va discutir un.

Al qual un altre va rebatre:

—Però és massa fred, massa distant amb les malaltes.

Molts van ser els que li van donar la raó, ja que aquest era un tret innegable en el doctor Rovira. La qüestió era si allò era rellevant a l'hora de ser un bon metge.

—Jo prefereixo la humanitat dels grans metges de la història, com és el cas del doctor Robert —va sentenciar un noi d'ulls encesos, normalment poc parlador.

—Tothom diu que el doctor Robert, al seu consultori particular, hi segueix rebent els pobres que ja va tractar quan hi va haver el còlera. Diuen que els segueix cobrant el mateix de sempre, és a dir, gairebé res.

—No deu ser el cas del doctor Rovira —va apuntar un dels més incisius.